

Faunabeheer ter discussie

Een studentendebat

— Martin Mos, docent Bos- & Natuurbeheer Hogeschool INHOLLAND Delft

Fauna en faunabeheer zijn onderwerpen die ook bij de studenten Bos- en Natuurbeheer aan de Hogeschool INHOLLAND in Delft zeer actueel zijn. Omdat het beheren van fauna een complexe materie is en ook veel media-aandacht krijgt, is het vaak een onderwerp van gesprek en discussie. Om studenten actief aan te zetten tot het vormen en uiten van een mening over faunabeheer vond er op 29 mei een carouseldebat plaats over dit onderwerp, met als thema ‘schieten of genieten?’. Naast de studenten namen tevens verschillende kopstukken uit het werkveld deel aan dit debat. Voor docenten was het spannend. Hoe reageren studenten op dit onderwerp? Emotioneel of juist rationeel?

In eerste instantie was het debat gekoppeld aan het thema ‘faunabeheer’ waar de Bos- & Natuurbeheerstudenten van jaar twee en drie momenteel aan deelnemen. Al gauw bleek dat er ook belangstelling was onder de andere studenten Bos- & Natuurbeheer, evenals onder studenten Plattelandsvernieuwing, Milieukunde en Dier- & Veehouderij. Faunabeheer is actueel en iedereen heeft zich al een mening gevormd. Het debat moest deze mening op de proef stellen.

Kopstukken

Voor de nodige achtergrondinformatie gaven vier experts voor aanvang van de stellingen een korte lezing om de studenten te informeren of juist te prikkelen. Het debat werd geopend door Geert Groot Bruinderink, onderzoeker bij Alterra, met een lezing over wat grofwild precies is, wat een populatie is en waarom je wel of niet zou moeten ingrijpen.

Vervolgens pleitte Marianne Thieme, Tweedekamerlid van de Partij voor de Dieren, tegen het omgekeerde Bambidenken: het zou

Panel met van links naar rechts Marianne Thieme, Geert Groot Bruinderink, Jacob Leidekker en Rob Borst.

zelig zijn om dieren een hongerdood te laten sterven, dus worden ze afgeschoten. Er wordt te veel op emotie ingespeeld bij het beheren van fauna. Ook ageerde ze tegen het onderbuikgevoel dat jacht losmaakt bij de jager. Na deze korte inleiding werd de eerst stelling geponeerd: ‘De politiek moet losgekoppeld worden van de jacht.’ In eerste instantie wat aarzelend, maar opgestoot door twee debataanjagers (studenten), kwam er meer pit in. De argumenten die voor de stelling werden gegeven, waren vooral dat de beheerders dichter op de praktijk zitten terwijl politici zich vooral laten sturen door emotie en er te veel wisselingen in de politiek zijn. “Het kabinet verandert om de vier jaar, dieren niet.”

De tegenstanders benadrukten het feit dat be-

Carouseldebat

Het carouseldebat staat ook wel bekend als een ‘lagerhuisdebat’. De deelnemers worden in drie groepen verdeeld: één groep voor de stelling, één groep tegen en één groep rechters. Het maakt dus niet uit wat je mening over de stelling is, als je in de ‘voor’-groep zit ben je voor. Op deze manier moet een deelnemer buiten zijn eigen kaders denken en leert de deelnemer goed na te denken met welke argumenten een bepaalde mening onderbouwd kan worden. De groep rechters mag vragen stellen en voor én na het debat stemmen of ze voor of tegen de stelling zijn. Door na iedere stelling te wisselen is iedereen een keer voorstander, tegenstander of rechter geweest.

heerders ook handelen naar emotie en mode. De politiek zorgt juist voor kaders waarbinnen naar duurzame populaties gestreefd kan worden.

Opvallend was dat tijdens de stemronde vooraf de rechters gelijk verdeeld waren in voor- en tegenstemmers. Na de debatronde was het merendeel tegen de stelling. De politiek moet dus kaders schetsen waarbinnen beheer uitgevoerd moet worden. Samenwerking tussen terreinbeherende organisaties wordt ook als belangrijk aangeduid. "Niet loskoppelen, maar juist integreren."

Emoties

Jacob Leidekker van het Nationale Park De Hoge Veluwe leidde de tweede debatronde in door een presentatie te geven over het faunabeheer binnen de grenzen van dit park. De kern van de lezing bestond uit het in balans brengen van ecosystemen door ingrijpen en dat ingrijpen pas moet gebeuren wanneer dat ook echt nodig is.

De tweede stelling, 'Jacht moet verboden worden', riep meer emoties op dan in de vorige ronde. Een argumenten voor de stelling was bijvoorbeeld: "Ingrijpen hoeft niet omdat ecosystemen zichzelf reguleren." Waar vooral de nadruk op werd gelegd is dat er eerst naar alternatieve oplossingen gekeken moet worden, voordat er naar het geweer wordt gegrepen. Ingrijpen zou ook voor onnodig dierenleed zorgen.

Opvallend was dat in de tegenpartij ook geluiden kwamen dat economische schade niet gewenst is en dat ingrijpen in dit soort gevallen wel nodig is. Nederland zou ook allang geen natuurlijk systeem meer zijn en moet eigenlijk gezien moet worden als één groot park. Goed onderbouwd was de mening dat kwetsbare diersoorten soms worden verdrukt door andere soorten. Ingrijpen moet mogelijk blijven om bepaalde soorten te behouden. Het merendeel van de rechters was het ermee eens dat ingrijpen mogelijk moet blijven als dat nodig is.

foto Nicole de Ruiter

Vernieuwend

Rob Borst van het IPC Groene Ruimte wees in zijn lezing op het typisch Nederlandse gebruik om overal een bestemming voor te bepalen en deze ook strak te handhaven. Is dat wel nodig? De stelling luidde: 'Weg met de Ecologische Hoofdstructuur' (EHS). Tijdens de opleiding wordt er al veel gesproken over de EHS en de rol die deze zou spelen in het faunabeheer, en dat was goed te merken. Er waren verschillende meningen op dit gebied. De voorstanders brachten collectief naar voren dat de EHS misschien wel een leuk idee is, maar dat in de praktijk te zien is dat het vaak niet werkt (mede omdat faunapassages vaak onder water staan of niet worden gebruikt). Ook het argument dat grotere zoogdieren zich kunnen verspreiden in richtingen waar ze niet gewenst zijn, was een veel gehoord argument. De tegenstanders hamerden op het versterken van populaties door het verbinden van gebieden en dat de EHS voor een hogere verkeersveiligheid zorgt omdat dieren eigen verbindingen krijgen. Opvallend is dat de rechters allen voor de stelling stemden. "Als het niet werkt, kan je beter in andere maatregelen investeren."

Wisselbeker

Het debat heeft onder studenten en docenten voor veel discussie gezorgd, zowel voor als na het debat. Ook de gastsprekers zijn aan het denken gezet door de verschillende argumenten. Het debat kreeg door de vorm, de bezielende leiding en twee debataanjagers kleur en diepgang. Studenten bleken uitermate goed op de hoogte van de actuele ontwikkelingen en hebben tevens het vermogen getoond om buiten de gestelde kaders te denken. Er is reden voor vertrouwen in onze toekomstige bos- en natuurbeheerders. Eén van de studenten kreeg een grote wisselbeker als zijnde de beste debater van de dag.

foto Sevana Colenbrander